



נימוקי פרס הלפרין 2017:

הפרס ע"ש עו"ד מישל הלפרין ז"ל מוענק לשני הכותבים ד"ר מיטל סגל רייך וד"ר מיכאל (מיקי) שינדלר על מאמרם: "אפקט הפרפר: מפרקטיקה של אפוטרופוסות בזיקנה אל קבלת החלטות נתמכת באמצעות עריכת דין לשינוי חברתי". כמו כן מוענק השנה "פרס עידוד הכתיבה" לעו"ד יעל כהן רימר על מאמרה: "חזקת ההכנסה הרעיונית מנכס מול מציאות החיים של נשים בחברה הברואית – זרקור לפער שבין מציאות החיים לחוק". כותבים אלו מייצגים במעשיהם ובכתיבתם את רוחו של הפרס, המוענק השנה לראשונה.

הפרס ע"ש עו"ד מישל הלפרין ז"ל נועד לעודד משפטנים ומשפטניות, העוסקים בחיי המעשה בהגנה ובקידום זכויות אדם בישראל לכתוב – באופן רפלקטיבי, חדשני, ביקורתי ותיאורטי – על עבודתם המעשית. אין זה עניין של מה בכך עבור עורכי דין העוסקים בפעילות בשטח ובפרקטיקה של הגנה על זכויות אדם – להתפנות לכתיבה, ובינות עיסוקיהם השוטפים לתפוס את הזמן ואת המרחק הנדרשים למעשה, הכתיבה העיונית. כתיבה זו נשענת על עבודתם ונגזרת ממנה, אך בה בעת היא צריכה להביט עליה במבט אקדמי, המחייב מעט ריחוק, רפלקסיביות ולעיתים גם ביקורת.

לכתיבה כזו חשיבות בל תשוער. ידע המגיע מתוך עשייה לעולם לא ידמה לידע שמקורו בהגות, קריאה או חילופי רעיונות גרידא, שכן הוא כבר נבחן בחספוסם של החיים האמתיים, נוגע בהם ומבקש לתת להם פשר, בשפה ובצורה המקובלת בהיכלות השן האקדמיים. חשוב על כן שתובנות שמקורן התנסות אישית ומקצועית ימצאו את דרכן לזירות עיוניות ויתרמו לידע שלנו בנושא זכויות אדם – בבחינת נַעֲשֶׂה ונִשְׁמָע.

ד"ר מיקי שינדלר וד"ר מיטל סגל רייך מייצגים את השילוב המיטבי הזה של משפטנים מחויבים לעולם המעשה, ששלחו ידם בכתיבה. התוצאה היא מאמר מקורי, חדשני ויצירתי. שינדלר עוסק מזה שנים ארוכות בייצוג זקנים, הרבה לפני שנושא זה נכנס לזירה המרכזית של ארגוני חברה אזרחית בישראל. עובד סוציאלי ומשפטן, מהדמויות המובילות של ארגון "יד ריבה" המעניק סיוע משפטי לזקנים, מובל בעבודתו המקצועית על ידי הכרה עמוקה של כבוד האדם הזקן, המשלבת בין כיבוד אוטונומיה מצד אחד לבין הצורך במתן תמיכה ואף הגנה -- ובעבודה מסורה בתחום זה מזה עשרות שנים. ד"ר מיטל סגל רייך, הממונה הארצית על ייצוג בני הגיל השלישי באגף הסיוע המשפטי של משרד המשפטים, מלמדת בקליניקה לייצוג זקנים באוניברסיטת בר אילן, ואת עבודת הדוקטורט שלה כתבה על היבטים אתיים של ייצוג זקנים.

שני הכותבים חברו לכתיבת המאמר "אפקט הפרפר: מפרקטיקה של אפוטרופוסות בזיקנה אל קבלת החלטות נתמכת באמצעות עריכת דין לשינוי חברתי". המאמר עוסק במודל משפטי חדש יחסית בישראל - "קבלת החלטות נתמכת" עבור אנשים זקנים, שמחליף מינוי אפוטרופוס. מודל זה צמח מתוך פרקטיקה שקודמה על ידם בפעילותם בשירות המדינה ובמגזר השלישי, בשיתוף עורכי דין ועובדים סוציאליים. המאמר מתאר את המהלך לאימוצו של מודל "קבלת החלטות נתמכת" במשפט הישראלי, ואת ההבדלים המהותיים בינו לבין מוסד האפוטרופוסות, בכך שהוא נסמך על שיקולי אוטונומיה ומכיר בהבדלים בצרכים של מי שנדרשים בקבלת החלטות בשלב הזיקנה בחייהם.





וועדת הפרס סברה כי מאמר זה משקף זיהוי בעיה חברתית חשובה, עיצוב רעיוני של פתרון, ניתוח דרך קידומו באמצעות נציגי פרופסיות המתמחות בתחום (משפטים ועבודה סוציאלית), והצבתו כמודל תיאורטי ומעשי לשינוי חברתי חשוב עבור אוכלוסייה ששיח זכויות האדם כמעט ולא נגע בה משך שנים. על כל אלו מקבלים ד"ר מיקי שינדלר וד"ר מיטל סגל רייך את הפרס ע"ש עו"ד מישל הלפרין ז"ל

לעידוד כתיבה מקורית בזכויות האדם ועריכת דין חברתית לשנת 2017 המוענק בחסות הקתדרה לזכויות אדם ע"ש אמיל זולא.

"פרס עידוד הכתיבה" מוענק לדוקטורנטית יעל כהן רימר על מאמרה: "חזקת ההכנסה הרעיונית מנכס מול מציאות החיים של נשים בחברה הבדואית – זרקור לפער שבין מציאות החיים לחוק". יעל כהן רימר, בוגרת תואר ראשון ושני בהצטיינות מהפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, ובוגרת סדנת הכתיבה ע"ש עו"ד מישל הלפרין של הקתדרה לזכויות אדם ע"ש אמיל זולא, "עת לעבוד ועת לכתוב", עובדת מזה חמש שנים במחלקה המשפטית של עמותת ידיד.

מאמרה של יעל כהן רימר חושף את הפער שבין חזקת ההכנסה הרעיונית מנכס, אשר קבועה בחוק הבטחת הכנסה, לבין מציאות חייהן של נשים בחברה הבדואית. הוא מצביע על הבעייתיות בתנאים שהחוק מציב לקבלת קצבת הבטחת הכנסה ואת היעדר התאמתו לחיים האמתיים של נשים מהקהילה הבדואית. המאמר מבוסס על סיפוריהן האישיים של מספר נשים בדואיות איתן עבדה הכותבת כעורכת דין קהילתית. הוא משלב בהצלחה ובכישרון ניתוח ביקורתי פמיניסטי של המשפט, ובפרט של התפיסה הרציונאלית-קפיטליסטית שבחזקת ההכנסה, עם טיעון נורמטיבי בנוגע למבחן החוקתי הרצוי, וכן סיפור בגוף ראשון של חוויותיה של הכותבת כעורכת דין תוך שילוב הסיפורים האישיים של לקוחותיה.

ברכות חמות לזוכות ולזוכה הפרסים,

אתם מהווים דוגמא מרגשת לשילוב מיטבי בין מצוינות מקצועית, מוסריות אישית ותפיסה אקדמית של אחריות חברתית.